

Posudok diplomovej práce Bc. Daniely Kyselej

Hračka jako sociokulturní fenomén televizní reklamy (mediální konstrukce produktu)

Katedra elektronickej kultury a sémiotiky

FHS UK

Autorka sa zaoberá mediálnou konštrukciou artefaktu hračky. V prvej časti sa prehľadne venuje pojmu hračky a jej sociálno-kultúrnym funkciám. V ďalšej časti charakterizuje reklamu najmä podľa koncepcie Judith Williamson, v ktorej utilizuje Althusserov pojem ideológie a Lacanove pojmy subjektu a zrkadlovej fázy.

Autorka v kap. 6 predstavuje model procesov označovania o troch stupňoch signifikácie, ktorý bude využívať v kap. 8 k analýze reklamných spotov. V diskurze tak odlišuje denotáciu, konotáciu, mýtus a ideológiu. Samotné schéma považujem za analytické rozčlenenie lingvistického diskurzu za účelom jeho ďalšieho štúdia, nie však za vhodnú metódu analýzy výpovedí, a to najmä ak sa jedná o viackódové semiotiky, akou je reklama. Pojem ideológie predsa podobne ako pojem nevedomia predpokladá oblasť bez jednoznačného (možno žiadneho) prístupu do nej, a v prípade pojmu ideológie sa pre možnosť postihnutia vymedzenej oblasti predpokladá historický odstup.

Opis konotácií býva obvykle precvičovaním asociácií, ale je treba pripustiť, že autorka vkladá do tejto časti analýzy niekoľko zaujímavých postrehov, ktoré presahujú rámec schémy označovania. Autorka napríklad poznamenáva, ako môže reklama vplývať na deti z dysfunkčných rodín; a možno trochu nepriamo tak ukazuje, že reklama je nositeľkou či posilňovateľkou sociálnych funkcií, čo je záver, ktorý sa zdá v súlade s autorkiným čítaním Judith Williamson. Ukazuje napríklad ako zobrazenie domáceho prostredia v reklame rozvíja mýtus rodiny a domova ako miesta ontologického bezpečia.

Metodologická časť výskumu je problematická v tom, že autorka v kvalitatívnej analýze používa metódu náhodného výberu. Vo výsledku však dospieva k rozčleneniu súboru do štyroch významových skupín, takže sa zdá, že malé zmätenie pojmov kvalitatívnej analýze neublížilo. Tieto významové skupiny by som navrhol nenazývať subdiskurzmi.

Jazyková úroveň práce je veľmi dobrá. Prácu navrhujem prijať k objahobe a predbežne navrhujem známku 1.

V Prahe, 9.2.2014

Mgr. Tomáš Kladný